

Handläggare
Yvonne Zellman
Telefon: 508 29 723

Till
Överförmyndarnämnden

**Allmänhetens insyn avseende kommunala
angelägenheter som utförs av privata utförare
jämfört revidering av klausul om meddelarfrihet
och meddelarskydd**
Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Som svar på remissen hänvisar överförmyndarnämnden till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Håkan Andersson
Förvaltningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat förslag till riktlinjer jämfört avtalsklausul för säkerställande av allmänhetens insyn samt en revidering av befintlig klausul om meddelarfrihet och meddelarskydd.

Förvaltningen biträder stadsledningskontorets förslag att revidera stadens program för upphandling och inköp med föreslagna riktlinjer samt avtalsklausul. Förvaltningen anser även att det är angeläget att revidera stadens klausul om meddelarfrihet, så att den bättre svarar mot ny och kommande lagstiftning inom området, liksom förslaget att vite införs samt att möjligheter ska finnas att vidta avtalsrättsliga sanktioner.

Ärendet

Kommunfullmäktige har uppdragit åt kommunstyrelsen att ta fram ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Kommunstyrelsen har även fått i uppdrag att ta fram ett förslag till avtalsrättsliga klausuler i form av vite vid eventuella överträdelser av klausul om meddelarfrihet. Bakgrunden är vissa ändringar i kommunallagen som syftar till

att förbättra kontroll och uppföljning av privata utförare samt stärka allmänhetens insyn i offentligt finansierad verksamhet samt ny lagstiftning som rör dels skydd för arbetstagare som slår larm om allvarigare missförhållanden, dels meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter (skola, vård och omsorg).

Remissen omfattar stadsledningskontorets förslag till riktlinjer jämte avtalsklausul för säkerställande av allmänhetens insyn, där kontoret föreslår att riktlinjen och avtalsklausulen får komplettera stadens program för upphandling och inköp. Vidare föreslår stadsledningskontoret en revidering av befintlig klausul om meddelarfrihet och meddelarskydd så att den anpassas till den nya lagstiftningen.

Riktlinjer jämte avtalsklausul för säkerställande av allmänhetens insyn

I riktlinjerna för allmänhetens insyn anges att stadens samtliga nämnder och bolag i sina upphandlingar av kommunala angelägenheter ska tillförsäkra allmänhetens insyn genom att en klausul om det ska finnas med i avtalsvillkoren. Den information som ska tillhandahållas ska vara kopplad till upphandlingen och den verksamhet som lämnas över. Varje nämnd/bolag ska se till att det finns en funktion/resurs inom nämnden dit allmänheten kan vända sig för att ta del av den information som leverantören/utföraren ska tillhandahålla under avtalstiden. De föreslagna riktlinjerna är framåtsyftande och påverkar inte befintliga avtal.

Reviderad klausul om meddelarfrihet och meddelarskydd

Genom att alltmer offentligt finansierad verksamhet bedrivs i privat regi har möjligheterna till insyn i hur de offentliga medlen används minskat. En ny lag gäller sedan årsskiftet som ska ge ett särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden. Vidare träder en ny lag om meddelarskydd i kraft den 1 juli 2017 som innebär att anställda inom offentligt finansierad verksamhet inom skola, vård och omsorg får motsvarande rätt som offentligt anställda att lämna uppgifter om verksamheten för publicering i media. Med anledning av dessa ändringar i lagstiftningen föreslår stadsledningskontoret att befintlig klausul om meddelarfrihet kompletteras och anpassas. Det innebär bland annat att krav ska kunna ställas på en leverantör/utförare att upprätta interna rutiner för att möjliggöra för anställda att slår larm om allvarliga missförhållanden. Vidare föreslås att vite införs som sanktion om leverantören/utföraren inte lever upp till detta.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande jämte bilagor med riktlinjer samt klausul kring allmänhetens insyn och reviderad klausul kring meddelarfrihet och meddelarskydd *bifogas*.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsen har överlämnat förslaget för yttrande senast den 30 juni 2017 till samtliga facknämnder, stadsdelsnämnderna Enske-de-Årsta-Vantör, Östermalm och Hägersten-Liljeholmen samt Stockholms Stadshus AB. Inom förvaltningen har ärendet beretts av förvaltningschefens stab.

Förvaltningens synpunkter

Överförmyndarnämndens verksamhet är alltigenom lagstyrd, huvudsakligen utifrån bestämmelser i föräldrabalken (1949:381), lag om god man för ensamkommande barn (SFS 2005:429) samt förmynderskapsförordningen (1995:379). Överförmyndarnämndens huvudsakliga uppgifter är att rekrytera samt utöva tillsyn över gode män och förvaltare. Ställföreträdarskap är ett personligt åtagande, enskilda personer åtar sig dessa uppdrag frivilligt, och de utses av tingsrätten. Uppdragen kan inte, enligt dagens lagstiftning, överlåtas åt juridisk person.

Förvaltningen biträder stadsledningskontorets förslag att revidera stadens program för upphandling och inköp med föreslagna riktlinjer samt avtalsklausul för att tillförsäkra allmänheten relevant och skälig insyn i kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Förvaltningen anser även att det är angeläget att, såsom stadsledningskontoret föreslår, revidera stadens klausul om meddelarfrihet, så att den bättre svarar mot ny och kommande lagstiftning inom området, liksom förslaget att vite införs samt att möjligheter ska finnas att vidta avtalsrättsliga sanktioner.

Bilaga

Remiss från kommunstyrelsen av stadsledningskontorets förslag om allmänhetens insyn avseende kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare jämte revidering av klausul om meddelarfrihet och meddelarskydd.